

Yttrande över departementspromemorian Nationell läkemedelslista (Ds 2016:44) (dnr S20176/00117/FS)

Statens institutionsstyrelse (SiS) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på förslag till ny lag om nationell läkemedelslista. SiS vill framföra följande synpunkter.

SiS ansvarar för sådana hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, (särskilda ungdomshem) samt 22 och 23 §§ lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM, (LVM-hem). Vidare ansvarar SiS för verkställigheten av sluten ungdomsvård enligt lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, LSU. SiS är också vårdgivare för den hälso- och sjukvård som bedrivs vid myndighetens institutioner.

I 3 kap. 6 § socialtjänstförordningen (2001:937) anges att de särskilda ungdomshemmen ska ha tillgång till läkare. En sådan läkare bör enligt bestämmelsen ha specialistkompetens inom barn- och ungdomspsykiatri eller allmän psykiatri. Vidare framgår att bl.a. LVM-hemmen bör ha tillgång till läkare med särskilda kunskaper som är lämpade för verksamheten. Dessutom bör enligt bestämmelsen såväl de särskilda ungdomshemmen som LVM-hemmen ha tillgång till psykologisk expertis. Någon lagstadgad skyldighet för SiS att bedriva hälso- och sjukvårdsverksamhet vid de särskilda ungdomshemmen och LVM-hemmen finns emellertid inte.

SiS är positiv till förslaget om ny läkemedelslista eftersom det kan antas bidra till att skapa en samlad bild av en patients läkemedelsbehandling oavsett var patienten har fått sina läkemedel ordinerade eller av vem. Det innebär att patienten, vårdpersonalen och personalen på öppenvårdsapoteken kommer att ha tillgång till samma information, vilket bidrar till en ökad patientsäkerhet.

Behovet av att få en samlad bild av patienternas ordinationer är särskilt stort när det gäller personer med beroendeproblematik. Det är särskilt tydligt i SiS verksamhet. SiS välkomnar därför att användandet av den nationella läkemedelslistan inte ska vara frivilligt utan en förutsättning för en giltig förskrivning och att elektroniska recept inte ska kunna omvandlas till pappersrecept. SiS välkomnar av samma anledning även att elektronisk förskrivning på sikt kan komma att bli huvudregel och att förskrivning på pappersrecept endast ska vara tillåtet i ett fåtal väldefinierade situationer.

Det är vanligt att ungdomar och klienter som placeras på SiS institutioner har läkemedel förskrivna som ordinerats av läkare hos tidigare vårdgivare. Vid intagning på någon av SiS institutioner gör behandlande läkare en genomgång av ordinerade läkemedel och sätter i vissa fall ut läkemedel som ordinerats av läkare hos andra vårdgivare. I de flesta fall utgör det inte något problem för SiS läkare att ta kontakt med den tidigare ordinatören för att få till stånd en justering eller makulering av en förskrivning. I sällsynta fall förekommer det dock att det inte är möjligt att få kontakt med den ursprungliga ordinatören. Det kan få negativa konsekvenser för ungdomar och klienter när de skrivs ut från SiS och då kan hämta ut de förskrivna läkemedlen. SiS välkomnar mot denna bakgrund att den nationella läkemedelslistan föreslås förberedas med en inbyggd funktionalitet som möjliggör makulering av tidigare ordinatorers recept. SiS anser att det är angeläget att påskynda utredningen av huruvida det kan bli aktuellt att i vissa undantagsfall makulera tidigare ordinatorers förskrivna recept.

SiS anser också att det är bra att ordinationsorsaken, som är skälet till en läkemedelsordination, ingår i den nationella läkemedelslistan.

SiS ansvarar för individuellt anpassad tvångsvård och behandling av ungdomar med psykosociala problem och vuxna med beroendeproblematik, men landstingen har ett övergripande ansvar för hälso- och sjukvårdsinsatser. SiS vill framhålla att en sjuksköterska inom SiS verksamhetsområde har samma behov av information om en patients ordinerade läkemedel och uppgift om ordinationsorsak när en patient förs över från annan vårdgivare, som en sjuksköterska som är verksam inom kommunal verksamhet.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Kent Ehliasson. I handläggningen har deltagit planeringsdirektören Urban Lindberg, chefsjuristen Eleonore Källstrand Nord, utvecklingsdirektören Eva Franzén, HR-direktören Gunilla Ejefors Lublin, verksamhetsdirektörerna Jan-Eric Josefsson och Robert Stenbom, tf. verksamhetsdirektören Maria Skoglund samt enhetschefen Anita Andersson. Föredragande har varit centrala hälso- och sjukvårdsledaren Alwa Nilsson.

Kent Ehliasson

Alwa Nilsson

Kopia:

SiS ledning

Institutionschefer

Registratorer

HK-chefer

Fackliga företrädare

Huvudskyddsombud